

Домбик О. М.,
аспірант, Львівська комерційна академія, м. Львів

ОБЛІК СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ РОБОЧИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті досліджено систему обліку спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Здійснено ідентифікацію досліджуваних предметів у розрізі центрів відповідальності та відповідальних осіб досліджуваних підприємств. Розглянуто напрями вдосконалення первинного обліку руху спеціалізованих предметів, що дає змогу оперативно формувати обліково-аналітичну інформацію для прийняття управлінських рішень. Висвітлено основи ефективної організації та напрями вдосконалення чинної методики обліку необоротних і оборотних спеціалізованих робочих активів за центрами відповідальності.

Ключові слова: облік, робочі активи, основні засоби, необоротні матеріальні активи, малоцінні швидкозношувані предмети.

Dombyk A. M.,
Postgraduate, Lviv Academy of Commerce, Lviv

ACCOUNTING OF SPECIALIZED OPERATING ASSETS OF ENTERPRISES OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS: ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECT

Abstract. In the article the system of accounting of specialized operating assets of enterprises of hotel and restaurant business is investigated. The identification of subjects studied in the context of the centers of responsibility and decision makers of surveyed enterprises is done. The directions of improvement of initial accounting of movement of specialized subjects that enables to generate accounting and analytical information for decision-making are considered. The principles of effective organization and areas of improvement of the valid technique of accounting of non-current and current specialized assets by the centers of responsibility are highlighted.

Keywords: accounting, operating assets, fixed assets, non-current assets, low-value wearing items.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання, коли ринок готельно-ресторанного бізнесу характеризується високим рівнем конкурентоспроможності, важливим аспектом конкурентної переваги суб'єкта господарювання є забезпечення відповідними засобами праці, що дають змогу якісно надавати готельні та ресторанны послуги. До таких спеціалізованих матеріальних активів слід відносити посуд, столові прибори, білизну, виробничий інвентар, формений одяг, спецодяг тощо. Наявність вищезазначених робочих активів вимагає від системи управління підприємств готельно-ресторанного бізнесу ефективно налагодженої системи обліку з метою формування достовірної інформації для прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо обліку необоротних і оборотних спеціалізованих робочих активів у своїх працях частково досліджували В. І. Бачинський, Ю. А. Верига, Ю. В. Карпенко, П. О. Куцик [4, 5, 9], М. В. Корягін [3], Я. Д. Крупка, Е. Ф. Марков [7], В. В. Сопко, В. Ю. Світлична, С. Й. Сажинець [14], В. О. Озе-

ран [9], Р. Р. Шумило [4, 5] та ін. Проте на даний час питання організації та методичного забезпечення обліку спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу потребують сучасного вирішення.

Постановка завдання. Мета статті – розглянути облік спеціалізованих робочих активів у системі управління підприємствами готельно-ресторанного бізнесу та у розрізі центрів відповідальності.

Виклад основного матеріалу дослідження. На підприємствах готельно-ресторанного бізнесу склад спеціалізованих робочих активів характеризується значною номенклатурою, що підвищує інтенсивність ведення обліку за цими предметами. Проблемним аспектом в обліку є те, що вони можуть відображатися як малоцінні та швидкозношувані предмети, інші необоротні матеріальні активи й основні засоби. Це в першу чергу залежить від терміну використання, первісної вартості та межі суттєвості.

Спеціалізовані робочі активи, що використовуються підприємствами готельно-ресторанного бізнесу в процесі надання готельних і ресторанных послуг не більше одного року, в обліку відображаються у складі малоцінних та швидкозношуваних предметів [11]. До їх складу доцільно зараховувати спеціалізовані активи, термін використання яких не перевищує одного року. До таких активів на досліджуваних підприємствах відносять: спецодяг, посуд (тарілки, келихи, чарки), прибори тощо.

Спеціалізовані матеріальні активи, які підприємства готельно-ресторанного бізнесу утримують з метою використання в процесі виробництва (надання готельних і ресторанных послуг), термін використання яких складає більше одного року (або операційного циклу, якщо він триває більше одного року), відносяться до складу основних засобів [9].

Відповідно до П(С)БО 7 “Основні засоби” основні засоби класифікуються за такими групами: основні засоби та інші необоротні матеріальні активи. Розмежування їх здійснюється підприємством самостійно відповідно до встановленої межі суттєвості [10]. Суттєвість – характеристика облікової інформації, яка визначає її здатність впливати на рішення користувачів фінансової звітності [13].

С. І. Ковач стверджує, що суттєвість – характерний для кожного суб’єкта господарювання аспект доречності, що ґрунтується на характері або величині статей, яких стосується ця інформація у контексті фінансового звіту певного підприємства [2, с. 285].

С. М. Лайчук вважає, що суттєвість – це кількісні та якісні критерії облікової інформації, важливі для внутрішніх і зовнішніх користувачів, що вказує на відповідні рамки, в яких інформація може ігноруватися або обов’язково братися до уваги під час ухвалення рішення керівниками чи власниками суб’єкта господарювання [6, с. 21].

Кількісний вираз суттєвості визначається на основі порогу суттєвості, під яким слід розуміти абсолютну або відносну величину, яка є кількісною ознакою суттєвості облікової інформації.

Відповідно до рекомендацій Міністерства фінансів України ознаками суттєвості облікової інформації є її кількісні та якісні характеристики, важливі для користувачів такої інформації. Об’єктами застосування суттєвості є: господарська діяльність підприємства у цілому; певні господарські операції та об’єкти обліку; статті фінансової звітності [8]. У П(С)БО межа суттєвості щодо окремих статей не завжди конкретизується, а тому суттєвість окремих господарських операцій та об’єктів обліку визначається керівництвом підприємства, якщо інше не передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Суб’єктами визначення межі суттєвості у системі обліку є уповноважені органи з регулювання питань обліку та звітності (центральний рівень) і власник або керівник чи уповноважений орган (рівень суб’єкта господарювання), що здійснюють керівництво суб’єктом господарювання відповідно до законодавства та установчих документів.

Для визначення суттєвості окремих об’єктів обліку, що належать до активів, зобов’язань і власного капіталу підприємства, за орієнтовний поріг суттєвості приймається величина у 5 % від підсумку відповідно всіх активів, всіх зобов’язань та власного капіталу.

Результати дослідження дають підстави стверджувати, що інформацію про межу суттєвості слід чітко прописувати у Положенні про облікову політику підприємства (надалі – Положення). Межу суттєвості найбільш доцільно вибирати кожному суб’єкту дослідження окремо, з урахуванням об’єктів та специфіки діяльності (категорій зірок) й наявності активів [1]. Так, відповідно до Податкового кодексу України вартісна межа віднесення матеріальних активів до основних засобів на даний час складає 6000 грн [12].

Вартісні ознаки активів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, відповідно до національного Положення (стандарту) 7 “Основні засоби” можуть встановлюватися підприємством самостійно. Зміна вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, розглядається як зміна облікових оцінок. У зв’язку із зміною вартісних ознак зміни в системі обліку щодо основних засобів, зарахованих на баланс у попередніх періодах, не проводяться [8].

За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що більшість досліджуваних підприємств до цього питання ставляться формально. Частина підприємств у Положенні прописує межу суттєвості, відповідно до чинного податкового законодавства, а в інших підприємствах така інформація взагалі відсутня. Лише окремі підприємства зазначають межу суттєвості, що враховує організаційну структуру та наявні послуги, які надають структурні підрозділи підприємства.

Використання активів підприємствами готельно-ресторанного бізнесу здійснюється за такими основними напрямками:

- індивідуальне та колективне користування працівниками (спецодяг, формений одяг, виробничий інвентар, дрібне механізоване та немеханічне обладнання);
- використовуються у споживанні послуг (постільні речі, білизна, ковдри, матраци, подушки, посуд, фени, електрочайники, праски, столові прибори тощо);
- нерухоме майно (меблі у готелі, ресторани, холодильне обладнання, телевізори, предмети інтер’єру тощо, табл. 1).

Важливими спеціалізованими робочими активами при наданні готельних послуг є постільна білизна та постільні приналежності. Їх специфічними особливостями, що впливають на систему обліку, є термін корисного використання та вартість. Суб’єкт дослідження відповідно до чинного законодавства самостійно приймає рішення щодо терміну корисного використання та встановлює межу суттєвості стосовно класифікації: основні засоби чи інші необоротні матеріальні активи. Управлінське рішення щодо ідентифікації активів має враховувати якість

матеріалу, з якого виготовлений актив, і частоту зміни постільної білизни у номерному фонді.

На досліджуваних підприємствах використання столового посуду, столових приборів, столової білизни, призначених для використання в ресторанах і барах, які обслуговують споживачів за допомогою офіціантів, слід здійснювати у наступному порядку:

погляд, це дасть змогу виділити основні напрями руху аналітичної інформації та визначити відповідальних осіб за генерування інформаційних потоків у розрізі центрів відповідальності.

Одним із важливих інструментів акумулювання достовірної облікової інформації для системи менеджменту стосовно обліку спеціалізованих основ-

Таблиця 1

Інформація про види спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу в розрізі структурних підрозділів

Центр відповідальності	Види активів	Відповідальна особа
Склад	Спецодяг, формений одяг, виробничий інвентар, дрібне механізоване та немеханічне обладнання, постільні речі, білизна, ковдри, матраци, подушки, посуд, фени, електрочайники, праски, столові прибори тощо, холодильне обладнання, телевізори, предмети інтер'єру тощо	Завідувач складу
Рецепція	Формений одяг, предмети інтер'єру тощо	Адміністратор
Служба управління номерним фондом	Постільні речі, білизна, ковдри, матраци, подушки, посуд, фени, електрочайники, праски, столові прибори, холодильне обладнання, телевізори, предмети інтер'єру тощо	Менеджер служби номерного фонду
Кухня	Спецодяг, формений одяг, виробничий інвентар, дрібне механізоване та немеханічне обладнання, електрочайники, столові прибори, холодильне обладнання тощо	Шеф-кухар, завідувач виробництва
Ресторан, бар	Білизна, посуд, столові прибори	Адміністратор ресторану, бармен
Відділ обслуговування номерного фонду	Спецодяг, інвентар, дрібне механізоване обладнання, посуд, фени, електрочайники, праски, столові прибори тощо	Старша покоївка
Центр оздоровлення (спортзал, фітнес-зал)	Формений одяг, інвентар, білизна тощо	Адміністратор центру
Дитяча кімната	Формений одяг, інвентар, дитячі іграшки тощо	Адміністратор кімнати

Примітка. Складено автором за результатами проведеного дослідження

1) перед початком роботи відповідальна особа видає офіціантам необхідні для роботи спеціалізовані робочі активи під розпис у журналі обліку предметів, в якому зазначаються прізвища офіціантів, кількість виданих їм активів;

2) упродовж робочого дня столовий посуд і столові прибори між офіціантами та мийниками посуду використовуються у порядку обміну;

3) після закінчення робочого дня столовий посуд, столові прибори, столова білизна перераховуються та результати відображаються у журналі обліку предметів.

У зв'язку з тим, що спеціалізовані робочі активи підприємств готельно-ресторанного бізнесу залучені до різноманітних операцій та знаходяться в постійному русі (надходження на підприємство, внутрішнє переміщення, використання у виробничих цілях, списання), є необхідним визначення переліку посадових обов'язків відповідальних працівників, що дасть змогу здійснювати оперативний контроль за раціональним використанням і сформувати систему внутрішньої звітності для системи обліку.

Організацію обліку використання спеціалізованих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу слід здійснювати на основі бізнес-процесів, які відбуваються на досліджуваних підприємствах із урахуванням їх організаційної структури. На наш

них засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів є відкриття у робочому плані рахунків підприємства аналітичних рахунків, шляхом додавання цифр до синтетичного рахунка, за окремими центрами відповідальності, де вони знаходяться. Це дасть змогу здійснювати контроль за ефективністю використання майна і забезпечить формування оперативної інформації у розрізі центрів відповідальності.

Запропонована нами методика обліку таких активів суттєво відрізняється від чинної, що полягає у наступному:

- спеціалізовані основні засоби та інші необоротні матеріальні активи (у тому числі малоцінні необоротні) обліковуються або на складі, або передані у відповідний структурний підрозділ для користування та відображаються на рахунках управлінського обліку до рахунків 106 "Інструменти, прилади та інвентар", 109 "Основні засоби", 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи" та 117 "Інші необоротні матеріальні активи";

- спеціалізовані малоцінні та швидкозношувані предмети, що передаються у користування певним центрам відповідальності, не списуються, а відображаються на відповідних рахунках управлінського обліку до рахунка 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети".

Удосконалення системи обліку спеціалізованих основних засобів полягає у відкритті аналітичних рахунків за центрами відповідальності. Так, до субрахунка 106 “Інструменти, прилади та інвентар” пропонуємо відкрити аналітичні рахунки: 1061 “Інструменти, прилади та інвентар на складі”, 1062 “Інструменти, прилади та інвентар у готелі”, 1063 “Інструменти, прилади та інвентар у ресторані”, відповідно до яких відкриваються аналітичні рахунки для обліку видів спеціалізованих активів, що використовуються у виробничому процесі центру.

Запропонована методика обліку спеціалізованих необоротних активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу підвищує ступінь аналітичності інформаційних потоків, визначає матеріально відповідальних осіб за достовірність її формування та дає змогу здійснювати оперативний контроль за ефективністю їх використання.

Чинна система обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів не дає змоги для системи управління ефективного контролю за їх використанням. Це пов'язано з тим, що при передачі в експлуатацію вони виключаються зі складу активів, їх вартість списується з балансу. При цьому слід враховувати, що малоцінні та швидкозношувані предмети, які відносяться до спеціалізованих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу, є багаторазового використання. Такі активи займають значну питому вагу в складі майна підприємств готельно-ресторанного бізнесу, і їх використання є більшим одного операційного циклу. Це призводить до того, що система управління акумулює недостовірну інформацію стосовно собівартості надання послуг підприємствами. Крім того, підтримуємо думку С. Й. Сажинця, що це не забезпечує належного виконання контрольної функції бухгалтерського обліку через відсутність взаємозв'язку між натурально-кількісними і вартісними видами обліку МШП, які перебувають в експлуатації [14, с. 221].

З метою усунення даного недоліку нами пропонується вдосконалена методика обліку спеціалізованих малоцінних і швидкозношуваних предметів для досліджуваних підприємств, що полягає у виділенні центрів відповідальності за зберігання даних активів і окремому відображенні в обліку активів одноразового й багаторазового використання. Для отримання деталізованої інформації у системі обліку в робочому плані рахунків до рахунка 22 “Малоцінні швидкозношувані предмети” пропонуємо відкрити аналітичні рахунки 221 “Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі”, 222 “Малоцінні та швидкозношувані предмети у готелі”, 223 “Малоцінні та швидкозношувані предмети у ресторані” і т.д. Крім того, до рахунка 221 “Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі” відкрити аналітичні рахунки 2211 “Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі одноразового використання” та 2212 “Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі багаторазового використання”.

МШП одноразового використання при передачі в експлуатацію виключаються зі складу активів і списуються на собівартість послуг, а МШП багаторазового використання не підлягають списанню

та відображаються за кількістю і вартістю впродовж терміну їх експлуатації за відповідним центром відповідальності, з відповідним нарахуванням амортизації (зносу).

За результатами проведеного дослідження, з метою формування достовірної первинної облікової інформації про необоротні та оборотні спеціалізовані робочі активи нами вдосконалено існуючі й запропоновано нові форми первинних документів.

Важливим аспектом в обліку є відображення передачі матеріальних активів зі складу у виробниче користування за певним структурним підрозділом (ресторан, бар, готель, спортзал тощо). Пропонуємо оформляти таку господарську операцію актом приймання-передачі у користування матеріальних активів, що заповнюють при передачі як необоротних, так і оборотних предметів. Акт складається на кожен актив (групу активів) на відповідну матеріально відповідальну особу, що дає змогу здійснювати облік за кожним структурним підрозділом підприємства. Це дає змогу чітко ідентифікувати місце знаходження активу на підприємстві, а, відповідно, система управління акумулюватиме інформацію про реальний стан майна, що слугуватиме прийняттю адекватних управлінських рішень.

Використання спеціалізованих необоротних робочих активів у виробничому процесі досліджуваних підприємств призводить до їх фізичного та морального зносу, внаслідок чого здійснюються амортизаційні відрахування. Відповідно до П(С)БО 7 “Основні засоби” підприємство самостійно обирає метод нарахування амортизації на необоротні активи з урахуванням економічних вигод, які очікуються від його використання (рис. 1).

Результати проведеного дослідження показують, що вибір методу нарахування амортизації на необоротні спеціалізовані робочі активи підприємств готельно-ресторанного бізнесу насамперед має відображати достовірну інформацію про реальний фізичний знос із урахуванням терміну корисного використання. При цьому Податковим кодексом України передбачено мінімально допустимі строки амортизації основних засобів й інших необоротних матеріальних активів. Мінімально допустимий строк корисного використання на досліджувані активи становить: інструменти, прилади, інвентар – 4 роки; інші основні засоби – 12 років; малоцінні необоротні активи – немає встановленого терміну. Для нарахування амортизації, крім терміну корисного використання, слід враховувати категорію готельно-ресторанного комплексу (зірковість готелів, клас ресторану), умови та інтенсивність експлуатації предметів і його маркетингову політику.

Запропоновану методику обліку оборотних спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу відображено на рис. 2.

Погоджуємося з пропозиціями П. О. Куцика та Р. Р. Шумило стосовно обчислення амортизаційних відрахувань на швидкозношувані предмети [4]. Пропонуємо по мірі фізичного та морального зносу спеціалізованих робочих активів багаторазового використання на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу також нараховувати амортизацію відповід-

но до обраного методу. Це дасть змогу для підприємства насамперед дотримуватися принципу превалювання сутності над формою, оскільки сума амортизаційних відрахувань стосовно таких активів формуватиме собівартість надання послуг у готелі чи в ресторані. Для цього у робочому плані рахунків необхідно відкрити до рахунка 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети” аналітичний рахунок 229 “Знос малоцінних і швидкозношуваних предметів багаторазового використання”. Це дасть змогу для системи управління отримувати достовірну інформацію про реальну собівартість послуг, що пропонуються підприємством, а також про реальний фізичний стан активів, що сприятиме безперебійному за забезпеченню такими предметами виробничого процесу.

З метою відображення у системі обліку інформації про амортизаційні відрахування досліджуваних активів пропонуємо до впровадження Розрахунків нарахування амортизації необоротних і оборотних спеціалізованих робочих активів.

Результати дослідження дають підстави стверджувати, що у практичній діяльності підприємств часто спостерігаються випадки, коли споживачі послуг псують майно (бій, лом посуду, псування предметів інтер'єру, постільних речей та білизни) або майно пропадає (втрата посуду та приборів, втрата предметів інтер'єру, постільних речей та білизни). Найчастіше у центрах відповідальності всі втрати від псування посуду підлягають відшкодуванню винними особами: працівниками або споживачами послуг [7]. Списання непридатних активів (внаслідок бою, поломки тощо) підтверджується в обліку на підставі акту [9].

Якщо встановлено, що спеціалізовані робочі активи пошкоджено (розбито) з вини відвідувача, то відшкодування завданого збитку здійснюється ним у повному обсязі [9]. Якщо комісією доведено вину відповідального працівника в пошкодженні спеціалізованих робочих активів, то розмір завданого збитку відшкодовується ним.

Списання втрат спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу здійснюється за результатами проведеної інвентаризації. При складанні інвентаризаційного опису комісії слід враховувати відсоток зносу предметів. На активи, які не придатні до подальшого використання, складають окремий опис, де зазначають причину непридатності у подальшому використанні. Списання втрат на витрати періоду досліджуваних підприємств слід здійснювати на основі встановлених норм природних втрат. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що норми втрат на столовий посуд, столові прилади, столову білизну та інший кухонно-ресторанний інвентар слід встановити у відсотках до річного товарообороту ресторанного залу, а на кухонний (виробничий) інвентар – у відсотках до річного випуску продукції власного виробництва. Такі норми втрат слід встановлювати без урахування загублених робочих активів. На дорогівартісний столовий посуд (столовий посуд із позолотою, або кришталю, столові прибори зі срібла або позолотою) норми втрат не встановлювати.

Списання вищезазначених активів здійснюється за результатами інвентаризації на підставі акту.

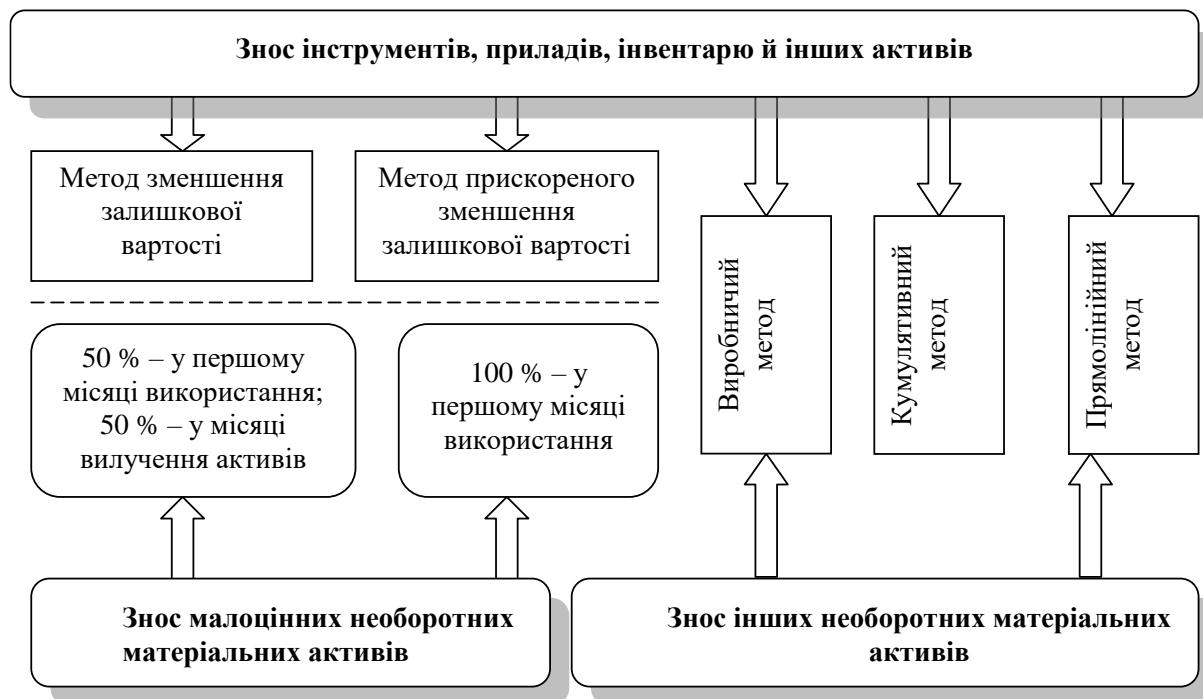

Рис. 1. Методи нарахування амортизації на необоротні спеціалізовані робочі активи підприємств готельно-ресторанного бізнесу

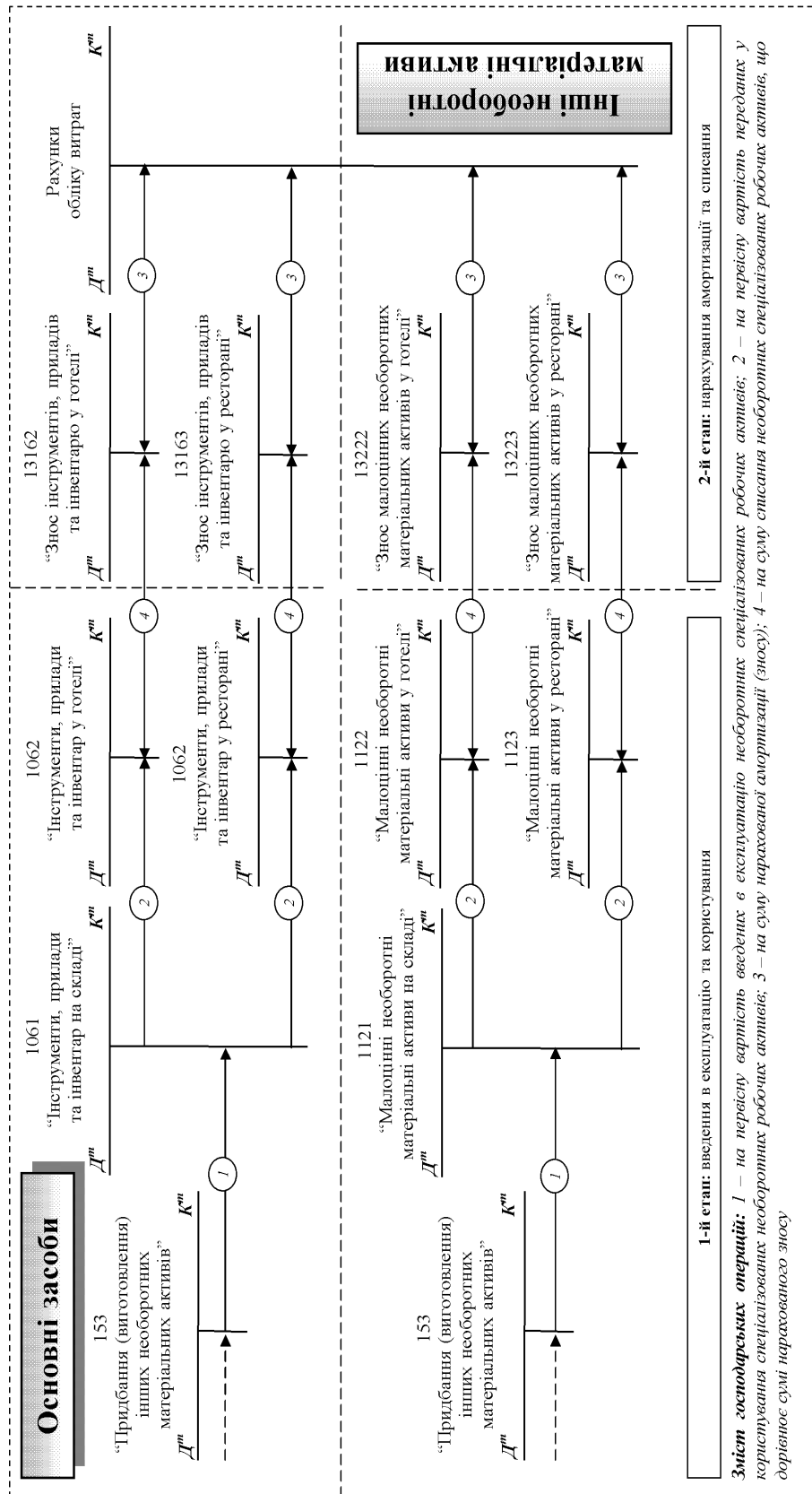

Рис. 2. Схема обліку необоротних спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу

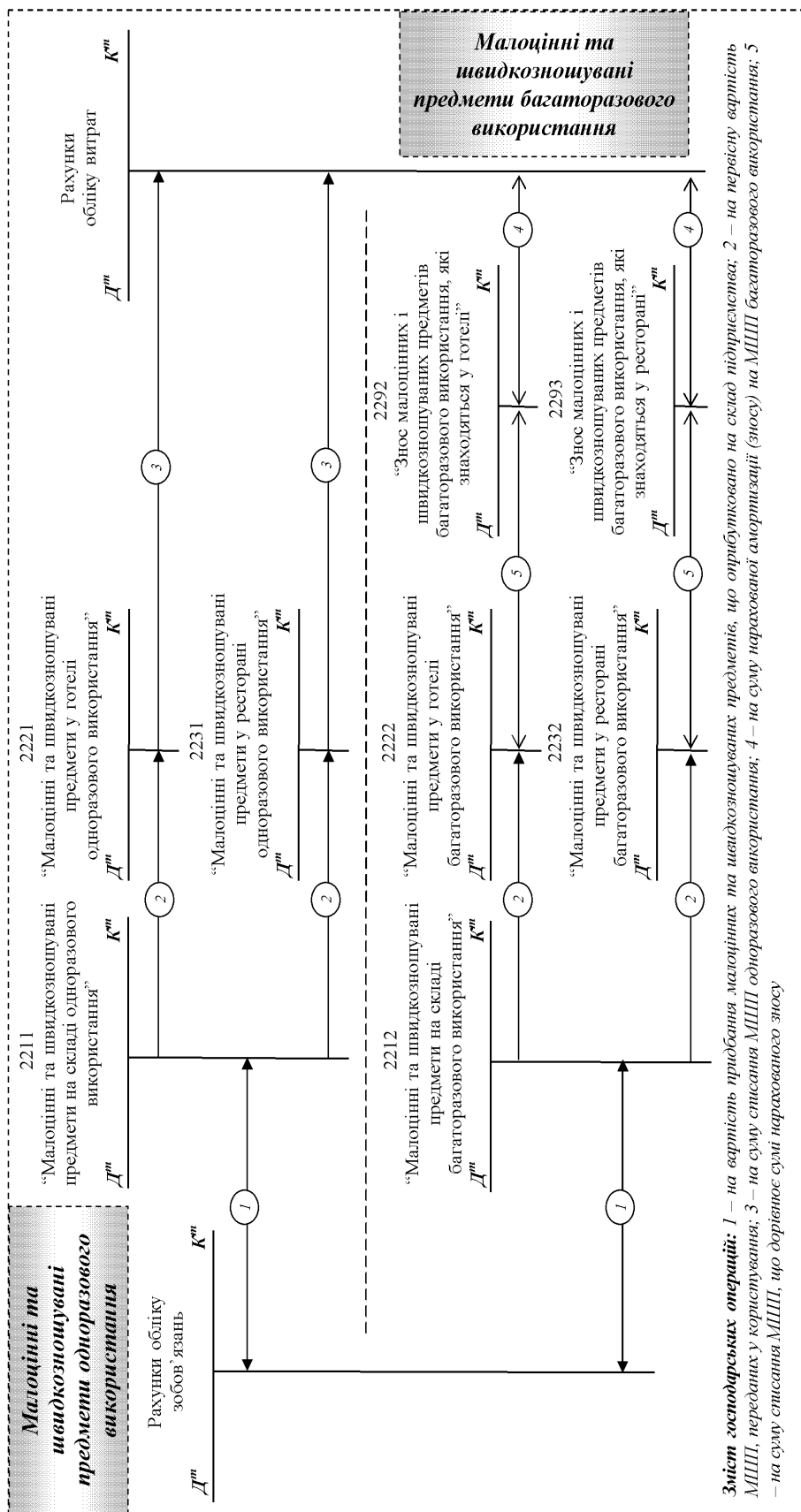

Рис. 3. Схема обліку малоцінних швидкозношуваних предметів підприємств готельно-ресторанного бізнесу

Після закінчення терміну корисного використання досліджуваних активів підставою для відображення в обліку операцій зі списання є Акт на списання необоротних і оборотних спеціалізованих робочих активів.

Відображення в обліку операцій зі списання малоцінних і швидкозношуваних предметів багаторазового використання здійснюється проведенням за дебетом рахунка 229 “Знос малоцінних і швидкозношуваних предметів багаторазового використання” у кореспонденції з кредитом рахунка 222 “Малоцінні та швидкозношувані предмети у готельно-му комплексі” або 223 “Малоцінні та швидкозношувані предмети у ресторани”.

Пропозиція автора стосовно вдосконалення методики обліку оборотних спеціалізованих робочих активів досліджуваних підприємств дає змогу формувати достовірну інформацію стосовно їх реальної вартості, оскільки сальдо рахунка 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети” відображатиме реальний стан майна суб'єкта господарювання, а запропонована аналітика деталізуватиме інформацію про наявні запаси за центрами відповідальності, а також про суму нарахованого зносу (інформація про реальний фізичний знос) досліджуваних робочих активів.

У випадку повернення робочих активів із користування на склад підприємства пропонуємо складати Акт на повернення. Це дасть змогу обліковувати актив за відповідною матеріально відповідальною особою у розрізі структурних підрозділів.

Важливим аспектом ефективного управління спеціалізованими робочими активами підприємств готельно-ресторанного бізнесу є побудова раціональної системи управлінської звітності для менеджменту середньої та нижчої ланок управління. Це зумовлено оптимізацією інформації у внутрішній звітності стосовно досліджуваних активів, оскільки вони характеризуються на підприємстві значною номенклатурою та інтенсивністю використання у виробничому процесі, що може призвести до перенавантаження звітності внаслідок громіздкості управлінської інформації. Результати дослідження показали, що на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу є необхідним впровадження системи управлінської звітності матеріально відповідальних осіб на рівні структурних підрозділів з метою акумулювання інформації про наявні залишки досліджуваних активів. Інформація у звіті формується на підставі первинних документів, що підтверджують надходження, внутрішнє переміщення, списання та інше вибуття активів за відповідним центром відповідальності.

Групування інформації про рух спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу пропонуємо формувати у Відомості обліку руху необоротних/оборотних спеціалізованих робочих активів у розрізі структурних підрозділів (склад, ресторан, бар, готель, спортзал тощо), на підставі якої бухгалтерія формуватиме зведену відомість. Це дасть можливість для системи управління отримувати достовірну інформацію про наяв-

ні активи та ефективність їх використання у виробничому процесі.

Запропоновану методику обліку оборотних спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу відображено на рис. 3.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Удосконалення чинної системи організації та методики обліку необоротних і оборотних спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу дасть змогу визначити відповідальних осіб за формування інформаційних потоків про їх рух, отримувати достовірну інформацію про реальну вартість досліджуваних предметів у розрізі центрів відповідальності, що сприятиме здійсненню оперативного контролю та підвищенню ефективності системи управління діяльністю досліджуваних підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канак Й. В. Облікова політика підприємства та її вплив на результати діяльності в сучасних умовах господарювання [Текст] : колективна монографія / Й. В. Канак, Н. Б. Фірко // Соціально-економічні координати розвитку підприємницької діяльності / [під ред. проф. Ю. О. Нестерчук]. – Умань : Візаві, 2014. – Ч. 2. – 212 с.
2. Ковач С. І. Концепція суттєвості в обліку і звітності / С. І. Ковач // Бізнесінформ. – 2014. – № 6. – С. 284-288.
3. Корягін М. В. Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика [Текст] : монографія / М. В. Корягін; [за ред. П. Й. Атамас]. – Дніпропетровськ : ФОП Дробязко С. І., 2014. – Т. 2. – 408 с.
4. Куцик П. Визначення економічної суті швидкозношуваних та малоцінних необоротних предметів як передумова раціональної організації їх обліку і контролю / П. Куцик, Р. Шумило // Економічний аналіз. – 2010. – № 6. – С. 99-102.
5. Куцик П. Облік малоцінних необоротних та швидкозношуваних активів: методичний аспект / П. Куцик, Р. Шумило // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 18-21.
6. Лайчук С. М. Об'єкти суттєвості в обліковій політиці підприємства / С. М. Лайчук // Вісник ЖДТУ. – 2014. – № 1 (67). – С. 20-23.
7. Марков Е. Ф. Учет постельного белья и посуды на предприятиях гостинично-туристического бизнеса / Марков Е. Ф. // Бухгалтерский учет и налоги в торговле и общественном питании [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lawmix.ru/bux/15050/>.
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtk.com.ua/show/2cid010244.html>.
9. Бухгалтерський облік на ринках споживчої кооперації : навч. посібник / [В. О. Озеран, П. О. Куцик, А. М. Волошин та ін.]. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2010. – 311 с.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” : наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” : наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

12. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків : Закон України від 17 липня 2015 року № 655-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/655-19>.

13. Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності : лист Міністерства фінансів України від 29.07.03 р. №04230-04108 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua>.

14. Сажинець С. Й. Актуальні питання розвитку системи обліку оборотних малоцінних та швидкозношуваних матеріальних активів на підприємстві / С. Й. Сажинець // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. – 2012. – № 1 (42). – С. 219-225.

REFERENCES

1. Kanak, J. V. and Firko, N. B. (2014), *Oblikova polityka pidpryiemstva ta ii vplyv na rezultaty diial'nosti v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Tekst], Sotsial'no-ekonomichni koordynaty rozvytku pidpryiemnyts'koi diial'nosti*, pid red. d.e.n., profesora Yu. O. Nesterchuk, Vizavi, Uman', ch. 2, 212 s.

2. Kovach, S. I. (2014), *Kontsepsiia suttievosti v obliku i zvitnosti, Biznesinform*, № 6, s. 284-288.

3. Koriahin, M. V. (2014), *Aktual'ni pytannia obliku, analizu i audytu: teoriia ta praktyka [Tekst]*, FOP Drobiazko S. I., Dnipropetrovs'k, t. 2, 408 s.

4. Kutsyk P. and Shumylo R. (2010), *Vyznachennia ekonomichnoi suti shvydkoznoshuvanykh ta malotsinnykh neoborotnykh predmetiv iak peredumova*

ratsional'noi orhanizatsii ikh obliku i kontroliu, Ekonomichnyj analiz, № 6, s. 99-102.

5. Kutsyk P. and Shumylo R. (2012), *Oblik malotsinnykh neoborotnykh ta shvydkoznoshuvanykh aktyviv: metodychnyj aspekt, Bukhhalters'kyj oblik i audit*, № 1, s. 18-21.

6. Lajchuk, S. M. (2014), *Ob'iekty suttievosti v oblikovij politytsi pidpryiemstva, Visnyk ZhDTU*, № 1 (67), s. 20-23.

7. Markov, E. F. *Uchet postel'noho bel'ia y posudy na predpryiatyakh hostynychno-turystycheskoho byznesa, Bukhhalterskyj uchet y nalohy v torhovle y obshchestvennom pytanuu*, available at: <http://www.lawmix.ru/bux/15050/>.

8. *Metodychni rekomendatsii schodo oblikovoi polityky pidpryiemstva : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27 chervnia 2013 roku № 635*, available at: <http://dtkk.com.ua/show/2cid010244.html>.

9. *Bukhhalters'kyj oblik na rynkakh spozhyvchoi kooperatsii*, V. O. Ozeran, P. O. Kutsyk, A. M. Voloshyn i in (2010), *L'vivs'ka komertsijna akademiia, L'viv*, 311 s.

10. *Polozhennia (standart) bukhhalters'koho obliku 7 “Osnovni zasoby” : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27.04.2000 r. № 92*, available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

11. *Polozhennia (standart) bukhhalters'koho obliku 9 “Zapasy” : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 20.10.1999 r. № 246*, available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

12. *Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy schodo zmeshennia podatkovoho tysku na platnykiv podatkov : Zakon Ukrainy vid 17 lypnia 2015 roku № 655-VIII*, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/655-19>.

13. *Pro suttievist' u bukhhalters'komu obliku i zvitnosti : lyst Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.07.03 №04230-04108*, available at: <http://minfin.kmu.gov.ua>.

14. Sazhynets', S. J. (2012), *Aktual'ni pytannia rozvytku systemy obliku oborotnykh malotsinnykh ta shvydkoznoshuvanykh material'nykh aktyviv na pidpryiemstvi, Visnyk Natsional'noho universytetu “L'vivs'ka politekhnikha”*, № 1 (42), s. 219-225.